

**Biblioteka
Główna**

POLITECHNIKA WARSZAWSKA

Zmierzyć niemierzalne – pomiar satysfakcji użytkowników oraz badanie wpływu i wartości bibliotek akademickich

Edyta Strzelczyk

Biblioteka Główna Politechniki Warszawskiej

edyta.strzelczyk@pw.edu.pl

**Politechnika
Warszawska**

Art. 11, punkt 1.

Podstawowymi zadaniami uczelni są:

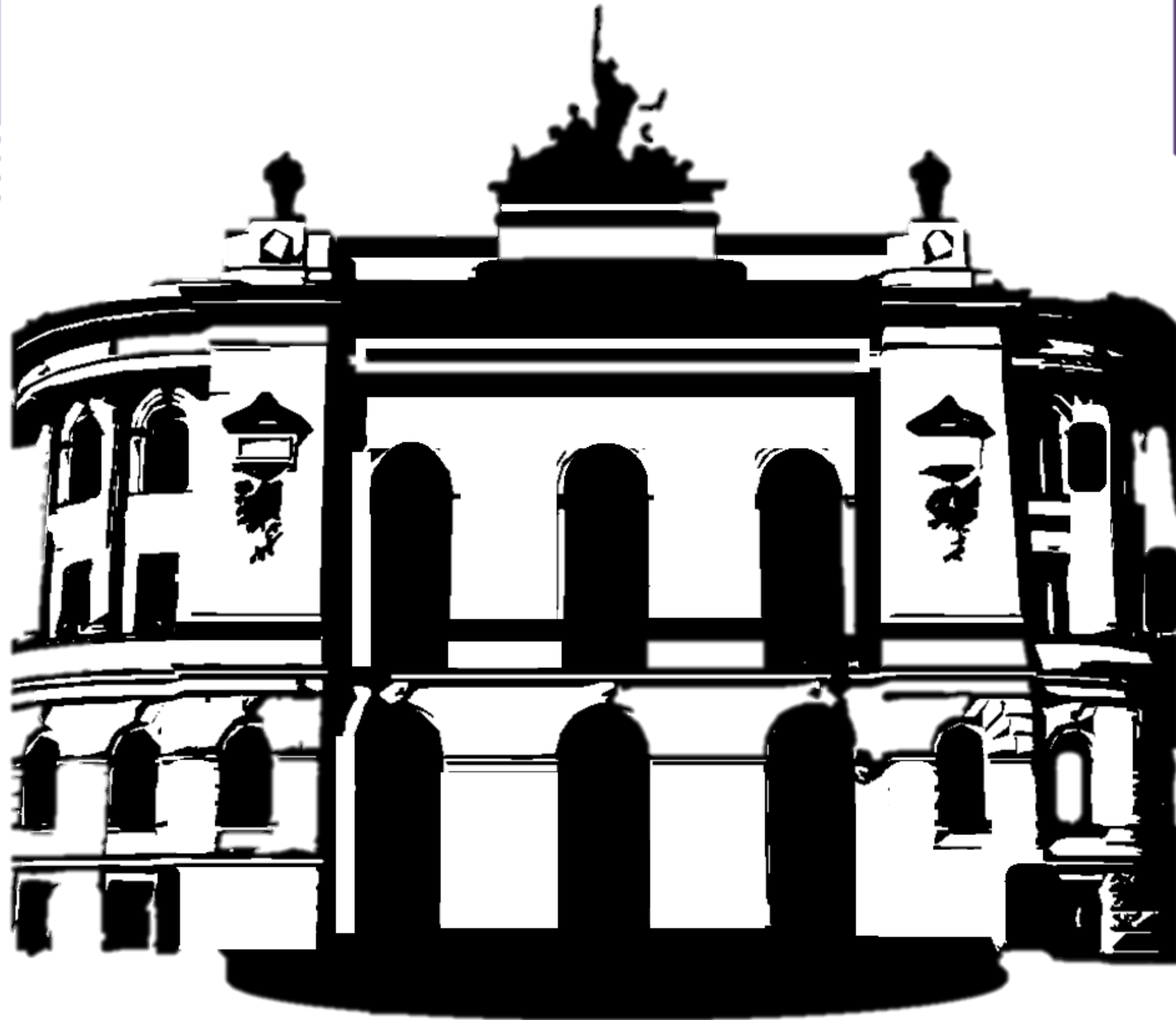
9) upowszechnianie i pomnażanie osiągnięć nauki i kultury, w tym przez gromadzenie i udostępnianie zbiorów bibliotecznych, informacyjnych i archiwalnych

Art. 49, punkt 2.

W uczelni działa system biblioteczno-informacyjny, którego podstawę stanowi biblioteka

Dziennik ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa 30.08.2018.

Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

**Politechnika
Warszawska**

DOWODY

funkcjonalność

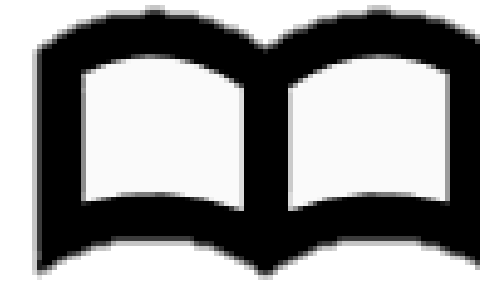
jakość

sprawność

efektywność

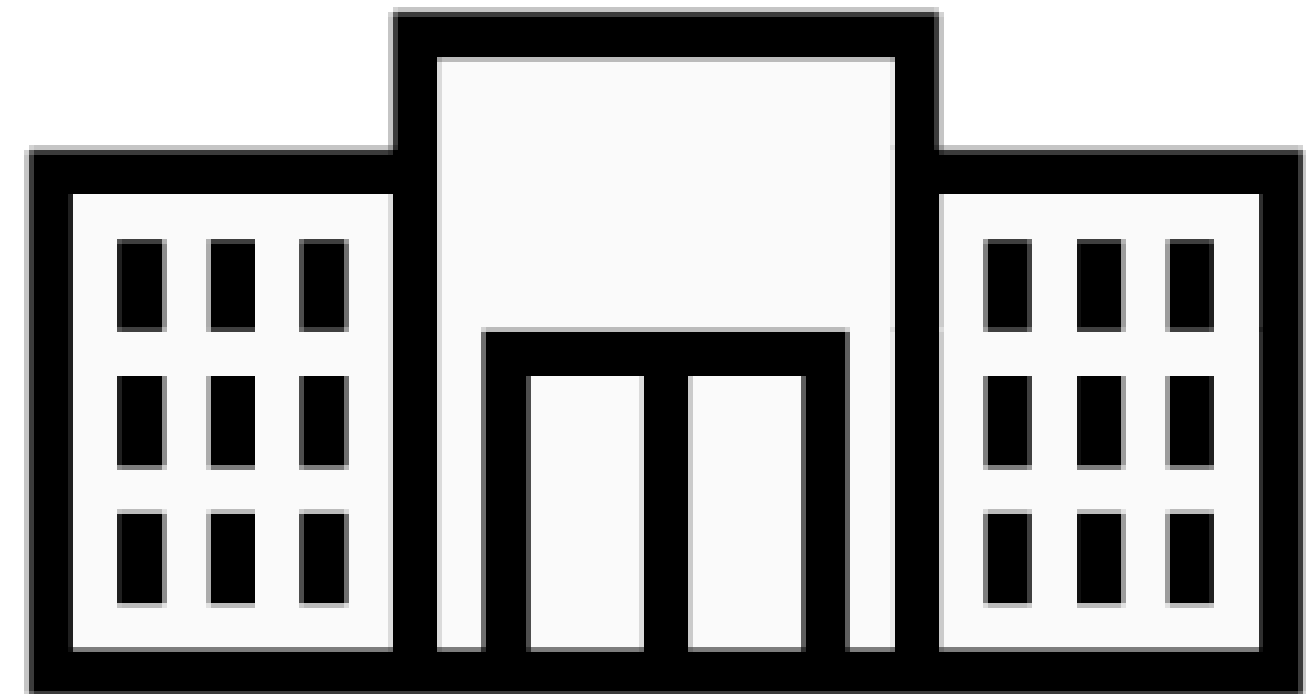
optymalność

rentowność

przydatność

wydajność

ewaluacja

kontrola

weryfikacja

ocena

monitorowanie

**Biblioteka
Główna**

POLITECHNIKA WARSZAWSKA

Kryteria oceny bibliotek

- osiągnięcie celów
- dystrybucja zasobów
- procesy organizacyjne
- dopasowanie elementów organizacji
- struktura organizacji dopasowana do celów
- społeczne rezultaty
- współpracę z otoczeniem
- satysfakcje klientów

J. Barton
Cunningham
1977 r.

- stopień realizacji celów i zadań,
- możliwość zdobywania zasobów
- zdolność osiągnięcia równowagi i stabilnej pozycji
- poziom zadowolenia klientów, decydentów, administratorów

K. Cameron
1978 r.

- stopień realizacji celów
- zaspokajanie potrzeb użytkowników
- jakość usług

M. Górny
1999 r.

R. Poll , 2008 r.

- funkcjonalność
- satysfakcja użytkowników
- wpływ i wartość bibliotek

Standardy i normy

PN-ISO 2789:2016

Informacja i dokumentacja - Międzynarodowa statystyka biblioteczna

PN-ISO 11620:2017

Informacja i dokumentacja - Wskaźniki funkcjonalności bibliotek

ISO 16439:2014

Information and documentation - Methods and procedures for assessing the impact of libraries

**Biblioteka
Główna**

POLITECHNIKA WARSZAWSKA

Statystyka i pomiar

**Politechnika
Warszawska**

liczba pracowników

budżet

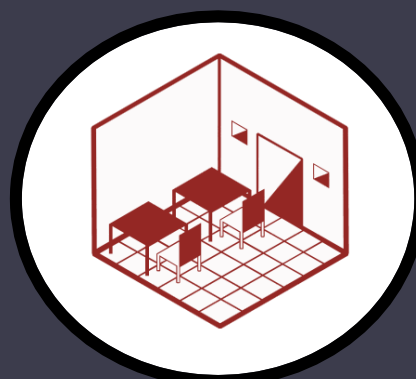
liczba zarejestrowanych użytkowników

godziny otwarcia

stan zbiorów:
książki drukowane

powierzchnia biblioteki

liczba szkoleń

opracowanie

udostępnianie

udzielanie informacji

udostępnienia
na miejscu

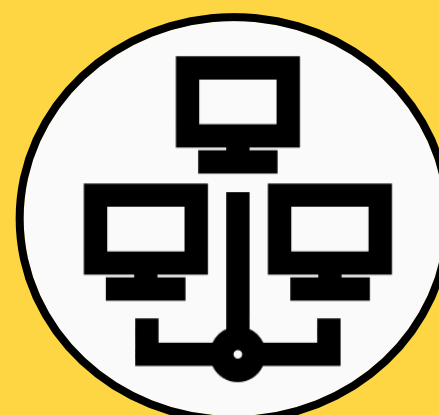
liczba wypożyczeń na zewnątrz

gromadzenie

katalogowanie

sesje w bazach danych

udzielone informacje

osoby przeszkolone

Wskaźniki funkcjonalności

Wydatki biblioteki

---

w przeliczeniu
na użytkownika
w PLN

Wydatki na zasoby elektroniczne

---

jako procent
wydatków na
zbiory
biblioteczne

Liczba książek drukowanych

---

przypadająca
na studenta

Użytkownicy aktywnie wypożyczający

---

jako procent
potencjalnych
użytkowników

Liczba wyświetleń publikacji z własnej biblioteki cyfrowej

---

w przeliczeniu
na użytkownika

efekt, wyniki, rezultatu
outcomes

Dane statystyczne
inputs, outputs

Wskaźniki funkcjonalności
outcomes

Badanie satysfakcji
użytkowników
„User satisfaction” indicator

Badanie wpływu i wartości
impact, value

**Biblioteka
Główna**

POLITECHNIKA WARSZAWSKA

Niemierzalne?

**Politechnika
Warszawska**

Satysfakcja użytkowników

- subiektywne uczucie;
- stan umysłu;
- reakcja emocjonalna;
- spełnianie potrzeb i oczekiwań;
- mogą na nią oddziaływać czynniki: osobiste, sytuacyjne, pochodzące od instytucji.

Narzędzia pomiaru		
bezpośrednie	źródło danych	pośrednie
subiektywne	typ informacji	obiektywne
różnicujące	obszar	nieróżnicujące
mocne strony	orientacja	słabe strony

Wskaźnik „Satysfakcja użytkowników”

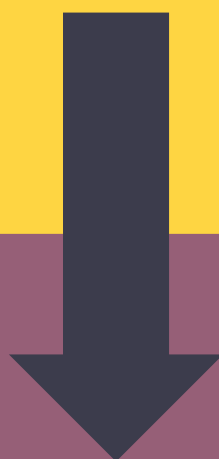
Wpływ

■ oddziaływanie/ zmiana

■ efekty:

- zakładane - niezakładane
- rzeczywiste - potencjalne
- negatywne - pozytywne
- długo- krótkofalowe
- natychmiastowe - po upływnie czasu
- rozległe - wąskie
- twarde - miękkie

Wpływ bibliotek akademickich

```
graph LR; A[Wpływ bibliotek akademickich] --- B[dydaktyczno-informacyjny]; A --- C[badawczy]; A --- D[kulturalny]; A --- E[środowiskowy]; A --- F[ekonomiczny]
```

dydaktyczno-informacyjny

badawczy

kulturalny

środowiskowy

ekonomiczny

Wartość

znaczenie / waga / ważność

wartość ekonomiczna

Efektywność kosztowa/ rentowność

- koszty „zastąpienia” usługi / produktu dostępnej na rynku komercyjnym,
- sprawdzenie „gotowości” do ponoszenia kosztów aby zatrzymać usługę (metoda oceny warunkowej),
- szacowanie wartości pieniężnej zasobów i usług,
- stosunek całkowitych korzyści do ogółu środków zainwestowanych (ROI, SROI).

Badanie wpływu w AFBN

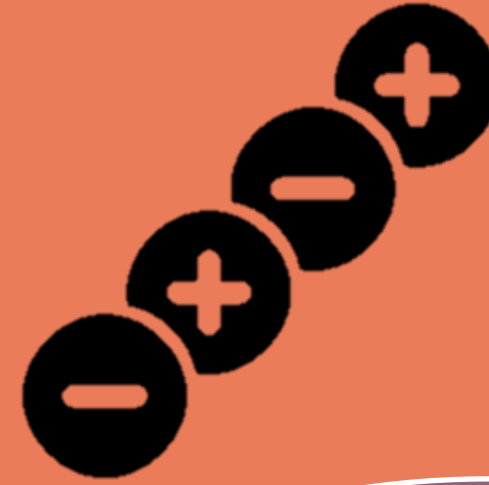
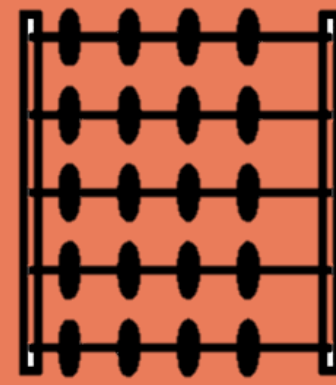
■ Wpływ bibliotek na proces studiowania i osiągnięte wyniki.

Wskaźniki funkcjonalności	Satysfakcja użytkowników	Efektywność kosztowa	Badanie wpływu
<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zbiorów bibliotecznych przypadająca na użytkownika • Liczba wypożyczeń przypadająca na użytkownika	<ul style="list-style-type: none"> • Ocena zasobów różnego typu • Częstotliwość odwiedzin • Wskazywane problemy i sugestie zmian • Cele odwiedzin	<ul style="list-style-type: none"> • Porównanie rynkowej ceny książek i szacunek oszczędności poniesionych przez użytkowników • Deklarowane koszty ponoszone przez użytkowników w celu korzystania z zasobów biblioteki	<ul style="list-style-type: none"> • Czy materiały znalezione w bibliotece przydały się do nauki / pisania projektu? • Czy dzięki skorzystaniu z biblioteki oszczędziłeś czas na poszukiwanie materiałów? • Czy zamknięcie biblioteki miałoby wpływ na proces studiowania?

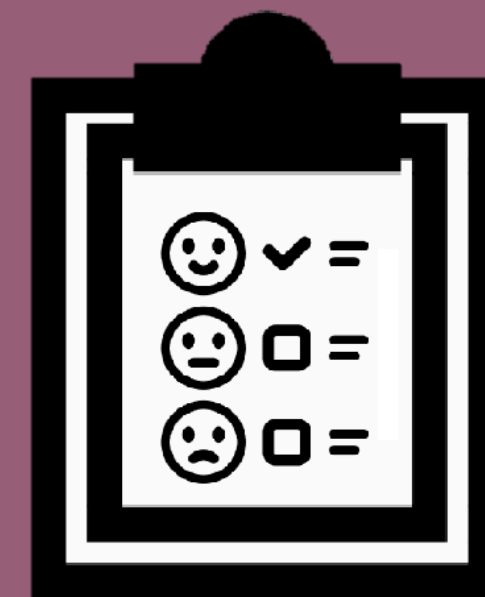
■ Biblioteka jako miejsce spotkań i rozwoju kapitału społecznego?

Wskaźniki funkcjonalności	Satysfakcja użytkowników	Efektywność kosztowa	Badanie wpływu
<ul style="list-style-type: none"> • Powierzchnia na użytkownika • Odwiedziny w bibliotece w przeliczeniu na użytkownika	<ul style="list-style-type: none"> • Ocena przestrzeni, wyposażenia, godzin otwarcia • Częstotliwość odwiedzin • Wskazywane problemy i sugestie zmian • Cele odwiedzin	<ul style="list-style-type: none"> • Uwzględniając wszystkie koszty podróży, ile kosztuje dotarcie do biblioteki? • Ile byłbyś w stanie zapłacić aby móc korzystać z przestrzeni bibliotecznej? • Koszty utrzymania pomieszczeń bibliotecznych w relacji do kosztów wynajęcia sali na szkolenia.	<ul style="list-style-type: none"> • Ile czasu spędzasz w bibliotece? • Jakie miejsca wykorzystujesz jako miejsca spotkań ze znajomymi/przyjaciółmi? Ile przeciętnie wydajesz pieniędzy podczas takich spotkań? • Gdyby biblioteka została zamknięta z jakich innych miejsc korzystałbyś w celu nauki/pracy?

Dane statystyczne
i wskaźniki
funkcjonalności

Badanie
wpływu i
wartości

Badania
satysfakcji
użytkowników

**Biblioteka
Główna**

POLITECHNIKA WARSZAWSKA

Dziękuję za uwagę

Edyta Strzelczyk

Biblioteka Główna Politechniki Warszawskiej

edyta.strzelczyk@pw.edu.pl

**Politechnika
Warszawska**

